

Acer saccharum (Javor cukrový)

synonyma: *Acer barbatum* f. *commune*, *Acer hispidum*, *Acer nigrum* subsp. *saccharophorum*, *Acer nigrum* var. *glaucum*, *Acer palmifolium*, *Acer palmifolium* f. *euconcolor*, *Acer palmifolium* f. *glabratum*, *Acer palmifolium* f. *glaucum*, *Acer palmifolium* f. *integrilobum*, *Acer palmifolium* var. *barbatum*, *Acer palmifolium* var. *concolor*, *Acer palmifolium* var. *glaucum*, *Acer saccharinum*, *Acer saccharinum* var. *glaucum*, *Acer saccharinum* var. *viride*, *Acer saccharophorum*, *Acer saccharophorum* f. *angustilobatum*, *Acer saccharophorum* f. *conicum*, *Acer saccharophorum* f. *glaucum*, *Acer saccharophorum* var. *rugelii*, *Acer saccharophorum* var. *subvestitum*, *A. f. angustilobatum*, *A. f. conicum*, *A. f. euconcolor*, *A. f. glabratum*, *A. f. glaucum*, *A. f. hispidum*, *A. f. integrilobum*, *A. f. pubescens*, *A. f. rubrocarpum*, *A. f. subvestitum*, *A. f. truncatum*, *A. f. villipes*, *A. f. villosum*, *A. var. glaucum*, *A. var. quinquelobulatum*, *A. var. viride*, *Acer subglaucum*, *Acer subglaucum* var. *sinuosum*, *Acer treleaseanum*, *Saccharodendron barbatum*, *Saccharodendron saccharum*

čeleď: Sapindaceae

oblasti: Alabama, Arkansas, Connecticut, Delaware, Georgia, Guatemala, Illinois, Indiana, Iowa, Jižní Dakota, Kansas, Kentucky, Louisiana, Maine, Maryland, Massachusetts, Michigan, Minnesota, Mississippi, Missouri, New Hampshire, New Jersey, New York, Nové Skotsko, Nový Brunšvik, Ohio, Oklahoma, Ontario, Pennsylvania, Quebec, Rhode Island, Severní Dakota, Severní Karolína, Tennessee, Vermont, Virginie, Wisconsin, Západní Virginie

Roste na východě Severní Ameriky v podobě opadavého stromu s širokou a rozkladitou korunou. Dorůstá výšky 20 - 25 (i 40)m a šířky až 15m. Borka má šedohnědou barvu, odlupuje se v šupinách a je rozpukaná. Mladé větve jsou holé, hnědé, starší šedohnědé. Při poranění roní sladkou tekutinu sloužící k výrobě tzv. javorového sirupu. Vstřícné až 13cm listy jsou rozdělené na 3 - 5 laloků s dalšími mělkými laloky. Dorůstají délky i šířky 8 - 16cm, okraje jsou zoubkované, na horní straně zelené nebo tměvezelené, spodní je šedobílý, okraj i s řapíky brvitý, báze srdčitá. Na podzim přecházejí do žluté, oranžové a červené. Řapíky jsou načervenalé, dlouhé 6 - 8 (i 12)cm. Kvete žlutozelenými zvonkovými kvítky s 2 - 7cm převislou stopkou seskupenými do téměř přisedlých vzpřímených chocholičnatých hroznů. Plodem je 2křídla 2,5 - 4cm dlouhá a 1cm široká nažka s 2 - 3cm křídélkem. Křídla svírají ostý úhel nebo jsou souběžné. Existují vnitrodruhové taxony:

- 'Apollo'/'Barrett Cole' - sloupovitý hustý habitus; výška 7 - 8m, šířka 3m; listy tmavězelené, na podzim žluté, oranžové a červené
- 'Ardizam'/'Adirondak' - výška 21 - 28m, šířka 7 - 9m; větve vystoupavé, hustě olistěné; listy tmavězelené, na podzim oranžové a žluté, déle vytrvávají
- 'Arrowhead' - úzce pyramidální vzpřímený kompaktní habitus podobný šípku; výška až 20m a šířka až 9m; listy pevné, velké, tmavězelené, na podzim žluté, oranžové a červené
- 'Astis'/'Steeple' - úzká, oválná nebo úzce vejčitá symetrická koruna; výška do 15m, šířka 11m; listy tmavězelené, na podzim žluté až oranžové; teplu odolný
- 'Autumn Faith'/'Heartland' - vejčitý až vázovitý, hustší; výška 7 - 8m, šířka 6m; listy v mládí bronzové, později tmavězelené; pomalejší růst
- 'Autumn Splendoer' - mladé větve v zimě šedooranžové, zimní pupeny dlouhé 4 - 6mm, šupiny ochlupené; listy jsou v paždí žilek na spodní straně méně ochlupené, podzimní barva žlutooranžová až červená
- 'Bakhari' - vzpřímeně rozkladitý habitus s téměř kulovitou až vejčitou hustou korunou; listy na podzim růžovofialovočervené, tmavěčervené, oranžové a žluté
- 'Bakrise' - vzpřímeně rozkladitý až vejčitý habitus; listy na podzim červené
- 'Bell Tower'/'Reba' - úzce pyramidální habitus
- 'Bonfire' - široce pyramidální habitus; výška do 15m, šířka 12m; listy lesklé, tmavězelené, na podzim oranžové, oranžovočervené a červené; rychle rostoucí, dobře se adaptuje na různé

podmínky

- 'Brocade'/'Dissectum' - menší strom až keřovitý strom; listy tmavězelené, hluboce rozeklané téměř k bázi, laloky mírně laločnaté, řapíky červené, celková velikost 10 - 15cm, na podzim žluté až oranžovožluté
- 'Caddo' - listy na podzim žluté až červené; teplu a suchu odolný
- 'Cary' - sloupovitý hustěji větvený habitus; větve svírají úhel asi 45°; listy menší; pomalejší růst
- 'Coleman' - široce sloupovitý; výška 15m nebo i více, šířka 6 - 8m
- 'Commemoration' - rozložitá hustá dobře větvená koruna; listy kožovité, odolné na roztrhnutí, tmavězelené, na podzim žluté až oranžovočervené, dříve se vybarvují; rychlý růst
- f. conicum/'Conicum' - kuželovitý habitus
- 'Crescendo'/'Morton' - habitus široce vejčitý; výška i šířka do 10m; listy tmavězelené, tlustší, na podzim oranžovočervené
- 'Davey' - hustý, široce vejčitý; výška do 15m; listy tmavězelené, na podzim oranžové a žluté
- 'Eagle Claw' - polokompaktní; listy převisající, drápkovité, tmavězelené
- 'Endowment' - vzpřímně sloupovitý habitus; výška 15 - 18m; listy tmavězelené, na podzim žluté
- 'Fairview' - borka bledší; listy modrozelené, na podzim oranžové; rychlý růst
- 'Fall Fiesta' - vzpřímený až téměř kulovitý habitus; výška 15 - 21m, šířka 15m; listy lesklé, zelené, tlusté, odolné, na podzim žluté, oranžové a červené; rychlý růst
- 'Fiddler's Creek'/'Fidcrezam' - výška 12 - 15m, šířka 6 - 8m; listy hodně stříhané s dlouhými ostrými laloky, čepel voskovitá, odolná, na podzim oranžové až žluté
- 'Flax Hill Majesty'/'Majesty' - koruna široce oválná, symetrická; výška 17 - 20m; listy tmavězelené, trvanlivé, na podzim oranžové nebo červené; rychlý růst
- 'Flower' - úzký až úzce pyramidální habitus; výška 15m, šířka 9 - 10m
- f. glaucum/A. saccharophorum f. glaucum - listy na spodní straně modrozelené, báze srdčitá
- 'Globosum' - kulovitá až široce vejčitá koruna; širší než vyšší, výška i šířka 6 - 8m; listy na podzim žlutooranžové až červené
- 'Goldspire' - kříženec 'Newton Sentry' x 'Temple's Upright'; sloupovitá až úzce vejčitá koruna; výška 10 - 15m, šířka 5 - 6m; listy lesklé, zelené, mírně kožovité, na podzim oranžovožluté až žluté; žlutooranžové zbarvení na podzim
- subsp. grandidentatum/var. grandidentatum/A. brachzpterum/A. grandidentatum/A. mexicanum/A. nigrum var. grandidentatum/Saccharodendron grandidentatum - Rocky Mountains, Utah, Nové Mexiko; nízký strom nebo keřovitý strom; výška do 12m, obvykle nižší; hustě větvený; borka tmavěhnědá, mladé větve holé, červenohnědé; listy 3 - 5tilaločné široké 5 - 11cm, laloky špičaté až tupé, celokrajné, mají 3 boční laloky, horní stranu lesklou, zelenou, spodní namodralou, měkce ochlupenou, na podzim červené, žluté a oranžové, řapíky dlouhé 3 - 5cm; kvete ve svazečcích na štíhlých převislých ochlupených stopkách, kališní lístky dlouhé 2,5 - 5mm, tyčinek bývá 8, semeníky a mladé nažky dlouze odstále ochlupené
- 'Green Mountain' - široce vejčitý až úzce pyramidální habitus; výška 10 - 12m, šířka 6 - 8m; listy tmavězelené, na spodní straně světlejší, ochlupené, okřovité, na podzim oranžové a červené; rychlý růst, odolává teplu a suchu, oválná koruna
- 'Greencolumn' - vzpřímený habitus s oválnou korunou; výška do 21m a šířka 9m; borka nápadně rýhovaná; listy velké, bledězelené, na podzim žluté až oranžové
- 'John Pair' - mladé větve vzímě oranžové, zimní pupeny dlouhé 4 - 6mm; listy na podzim červené až šedočervené
- 'Johnnycake'/'Jocazam' - pyramidální habitus; listy větší, široké 25 - 30cm, na podzim oranžové až červené ; rychlý růst
- 'Lanco Columnar'/'Endowment Columnar' - široce sloupovitý; výška 15m, šířka 3 - 4m; kůra je odolná na mrazové trhliny; listy tmavězelené, lesklé, na podzim oranžové a ž. červené
- 'Legacy' - rozložitý hustě větvený vejčitý habitus; listy tmavězelené, kožovité, lesklé, na podzim červené, oranžové, žluté nebo narůžovělé; rychlý růst
- 'Louisa Lad' - kokruna oválná, otevřená; výška až 12m; listy zelené, na spodní straně sivozelené, 5tiločné, vnější laloky zakrnělé, na podzim žluté až oranžovočervené; květa nažloutlé; rychlý růst
- 'Majesty' - bohatě větvený široce oválný až pyramidální habitus; listy tuhé, mírně kožovité, na

podzim oranžovočervené; rychlý růst

- 'Millane's Dwarf' - zakrslý vejčitý hustý habitus; v 15ti letech výška 2,5m, šířka 1m

- 'Monumental'/'Monumentale' - kompaktní pyramidální habitus; listy lesklé, zelené, při rašení červené

- 'Moraine'/'Wright Brothers' - široce kuželovitá až oválná koruna; výška 17m, šířka 14m; listy zelené, v mládí červenorůžovožluto strakaté, později červené; rychlý růst

- 'Morgan' - listy na podzim oranžovočervené

- 'Mountain Park' - oválná rovnoměrně větvená koruna; výška až 15m; listy na podzim červené až oranžové

- 'Newton Sentry'/'Columnare' - extrémě úzce sloupovitý; výška až 18m a šířka pouze 1,2m; větve svislé podél kmene; listy kožovité, tmavězelené, na okraji zvlněné, menší

- subsp. nigrum/var. nigrum/var. pseudoplatanoides/var. viride/A. nigrum/A. nigrum var.

palmeri/Saccharodendron nigrum - východ a střed Severní Ameriky; výška 25 - 40m; borka

šedočerná, hluboce rýhovaná; větve oranžovožluté; mladé větve v ochlupené; listy obvykle

3laločné, visící, široké 9 - 15cm, laloky špičaté, horní strana matně zelená, spodní šedozeleň až

žlutozelená, řídce ochlupená, bazální výkrojky často uzavřené, podzimní barva žlutá, řapíky

ochlupené a dlouhé 8 - 12cm; květy žlutozelené seskupené do převislých okoličnatých lat na

převislých ochlupěných stopkách; plodem je 2nažka s téměř vodorovnými křídly, délka 3 - 4cm

- 'October Sunrise' - výška 18m, šířka 9m; listy na podzim oranžové až červené

- subsp. ozarkense - Arkansas a Missouri; hustší strom, habitus podobný subsp. grandidentatum;

listy 5tilaločné, zakřivené laloky, spodní strana šedozeleň

- 'Powhatten' - úzce eliptický až široce sloupovitý; výška 9 - 10m, šířka 3 - 4m; listy zelené, na podzim žluté až oranžové

- f. quinqueelobulatum - Arkansas, Montana, Oklahoma; listy 5tilaločné, laloky okrouhlé, ne ostré

- var. rugelii/A. barbatum/A. rugelii/A. subglaucum var. rugelii - západní Alleghany; středně velký

habitus; listy širší než delší, mírně srdčité, 3 - 5tilaločné, spodní strana bledší nebo namodralá,

ochlupená, laloky celokrajné, tuhé; květy nažloutlé, seskupené do malých okolíků

- 'Sandborn' - úzký, sloupovitý; výška 9m, šířka 2m

- 'Schmidt'/'Rocky Mountains Glow' - výška 7m; listy menší, kožovitější, na podzim červené; pomalý růst

- var. schneckii/subsp. schneckii/A. barbatum var. schneckii/A. subglaucum var. schneckii - Indiana,

Illinois, Missouri; výška až 20m; listy 5tilaločné, řapík a žilky na spodní straně plstnatě ochlupené

- 'Seneca Chief' - úzká oválná hustěji větvená koruna; výška 18m, šířka 9m; listy zelené, na podzim žluté a oranžové

- 'Senecaense' - polozakrslý, kompaktní; listy menší

- 'Shawnee' - čarovník; hustý polokulovitý až vejčitý

- var. sinuosum/A. barbatum var. sinuosum/A. grandidentatum var. sinuosum/A. nigrum var.

sinuosum/A. sinuosum - západní a střední Texas; menší strom; listy 5tilaločné, báze tupá až téměř srdčitá, 3 - 5tižilná

- subsp. skutchii/A. skutchii - endemit Guatemaly; výška 15 - 30m při průměru kmene až 75cm;

mladé větve holé, listy dlouze řapíkaté, dlanitě 3 - 5tilaločné, dlouhé 12 - 16cm, široké 14 - 20cm, na

spodní straně bývají šedozeleň, na žilkách chlupatě plstnaté, báze hluboce či mělce srdčitá, laloky

jsou 3úhle vejčité nebo široce vejčité a špičaté, horní strana holá, spodní bledší, nasivělá, na

nervech huňatě plstnatá, zbytek řídce huňatý nebo holý; květenstvím je chocholík; květy mají až

3cm stopky; nažky jsou dlouhé 2,5 - 4,5cm, křídlo dlouhé 3,5 - 4,5cm, široké 1,2 - 1,6cm

- 'Skybound' - úzce vzpřímený, později více oválný; listy na podzim žluté až oranžové

- 'Slavin's Upright' - strnule vzpřímený, široce sloupovitý; větve vzpřímené

- 'Summer Proof' - rozkladitý až pyramidální; listy tlusté, odolný na plné slunce nebo vítr; rychlý růst

- 'Sweet Shadow Cut-Leaf'/'Cutleaf' - malý strom; výška do 15m; téměř kulovitý, méně pyramidální;

listy délka 8 - 12cm, hluboce rozeklané, laloky znovu laločnaté, mírně se překrývající, více dělené,

tmavězelené, na podzim oranžovožluté

- 'Temple's Upright'/'Monumentale'/'Sentry' - široce sloupovitý habitus bez hlavního kmene; výška 15 - 20m a šířka 4 - 8m; menší větve pozvolna vystoupavé; listy bledězelené, okraj rovný

- 'Unity'/'Jefcan' - vzpřímený až kulovitý; listy tmavězelené, na podzim oranžovočervené až žluté; odolný na mrazové trhliny

Potřebují stále mírně vlhkou vzdušnou půdu s kyselým pH na plném slunci. Nesnáší zasolený substrát.

<https://www.rostliny.net/>